

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЗВІТ

про результати соціологічного дослідження
«Якість вищої освіти, кар'єрний шлях та траєкторія працевлаштування
випускників НУ «Львівська політехніка»»
методом анкетного опитування випускників першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Економіка»

З метою оцінки якості освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників Національного університету «Львівська політехніка» у грудні-січні 2021-2022 р.р. робочою групою із забезпечення якості зазначеної ОПП проведено соціологічне дослідження з використанням методу анкетного опитування випускників цієї програми.

Об'єкт дослідження – освітньо-професійна програма «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» Національного університету «Львівська політехніка».

Предмет – інформація щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників, а також якість освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка».

Для досягнення мети в межах дослідження поставлено такі завдання:

1. Дослідити думку випускників щодо якості ОПП «Економіка», зокрема: рівень задоволеності випускників теоретичною та практичною підготовкою; рівень здобутих у процесі навчання в НУ «Львівська політехніка» компетентностей та практичних навиків.

2. Дослідити кар'єрний шлях та траєкторію працевлаштування випускників ОПП «Економіка», зокрема визначити рівень задоволеності

теперішнім місцем праці та заробітною платою, виявити необхідність надання консультацій з питань працевлаштування, пошуку місця праці.

3. Охарактеризувати ставлення випускників ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до престижності та затребуваності спеціальності на ринку праці, виявити причини та проблеми, що ускладнювали процес працевлаштування.

4. Виділити можливі напрями удосконалення якості ОПП «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка, зокрема проаналізувати пропозиції випускників щодо удосконалення окремих навчальних дисциплін, впровадження нових дисциплін, вилучення дисциплін, що, на думку випускників, не сформували вагомого внеску у розвиток фахових компетентностей.

Зважаючи на мету, завдання та об'єкт дослідження, методом збору первинної інформації було обрано анкетне опитування випускників ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Анкетування відбувалось за участю 32 респондента, з них: 23 випускники стаціонарної форми навчання 2021 року випуску, що становить 88,46% вибірки 2021 року цієї форми, та 9 випускників 2021 року випуску заочної форми, що становить 75% вибірки 2021 року. За допомогою методу групового анкетування було опитано 84,21% випускників від генеральної сукупності (вибірка є репрезентативною за статтю, формою і роком навчання). Серед опитуваних: жінок –62,5%, чоловіків – 37,5 %; середній вік респондентів - 23 роки.

У межах опитування випускникам було запропоновано заповнити анкети, що містили питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу, кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування випускників НУ «Львівська політехніка».

Для реалізації завдань дослідження проведено шляхом анонімного опитування у формі онлайн-анкетування на базі інтернет застосунку Google Forms.

Методичний інструментарій дослідження (анкети) було розроблено

відповідно до нормативних документів і положень:

- Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»;
- Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ МОН України від 11.07.2019 року № 977);
- Рекомендацій Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти щодо підготовки відомостей самооцінювання освітніх програм, що подаються для акредитації.

Результати за завданням 1: Дослідження думок випускників щодо якості освітньо-професійної програми «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Якість освітньо-професійної програми «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у представленому дослідженні оцінювалася з використанням таких показників:

1. Актуальність та доступність освітніх компонент.
2. Якість викладання.
3. Якість оцінювання.

У межах опитування випускникам було запропоновано висловити свою думку щодо якості викладання дисциплін ОПП «Економіка». Результати опитування представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Середня задоволеність випускників якістю викладання дисциплін ОПП «Економіка» (за всіма дисциплінами), %

№	Критерії оцінювання	Бали					Рівень задоволеності за середнім балом
		1	2	3	4	5	
1.	Зміст навчальної дисципліни стосується моєї спеціальності	0,00	0,00	5,47	7,81	86,72	96,25
2.	Навчальна дисципліна допомогла мені отримати практичні та сучасні навички	0,00	0,00	5,47	14,06	80,47	95,00
3.	Інформаційні ресурси навчальної дисципліни були доступними (лінки на ресурс, відеозаняття, слайдкурс, конспекти лекцій тощо)	0,00	0,00	5,47	16,41	78,13	94,53
4.	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які компетентності та результати навчання я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліків/екзаменів тощо	0,00	0,00	5,47	12,50	82,03	95,31
5.	Викладач був відкритий до спілкування та доступний для зв'язку, заохочував висловлювати свою думку	0,00	0,00	6,25	15,63	78,13	94,38
6.	Викладач був коректним та тактовним	0,00	0,00	6,25	11,72	82,03	95,16
7.	Викладач використовував сучасні та цікаві форми та методи навчання	0,00	1,56	4,69	18,75	75,00	93,44
8.	Я міг впливати на вибір викладачем форм та методів навчання	0,00	0,00	6,25	25,00	68,75	92,50
9.	Викладач добре володіє технологіями дистанційного навчання в умовах	0,00	0,00	5,47	12,50	82,03	95,31

	карантину						
10.	Викладач об'єктивно та прозоро оцінював мої знання та знання моїх одногрупників	0,00	0,00	5,47	7,81	86,72	96,25
11.	Викладач добре володіє навчальним матеріалом	0,00	0,00	5,47	7,81	86,72	96,25
12.	Я хочу і надалі навчатися у цього викладача	0,00	0,00	5,47	10,16	84,38	95,78
Середній рівень задоволеності випускників професіоналізмом викладачів за досліджуваними дисциплінами		94,93					
Середній рівень задоволеності випускників за досліджуваними дисциплінами		95,01					

Загалом рівень задоволеності випускників дисциплінами ОПП «Економіка» є досить високим (95,01%), а рівень задоволеності професіоналізмом викладачів – 94,93%, що позитивно характеризує актуальність та доступність освітніх компонент, якість викладання за зазначеними дисциплінами та якість оцінювання знань випускників.

ОПП «Економіка» було розроблено з урахуванням останніх тенденцій розвитку спеціальності 051 «Економіка» та ринку праці для її випускників на підставі аналізу запитів роботодавців, інтернет-ресурсів, ярмарків вакансій тощо. З метою підвищення конкурентоспроможності фахівців особливу увагу було зосереджено на формуванні окремих компетентностей, вимоги до яких зумовлені ринковими трендами. Успішність реалізації цього підходу може бути підтвердженою рівнем задоволеності випускників здобутою освітою загалом та такою компонентою освітнього процесу як проходження практики (рис.1), а також оцінкою окремих компетентностей (табл. 2).

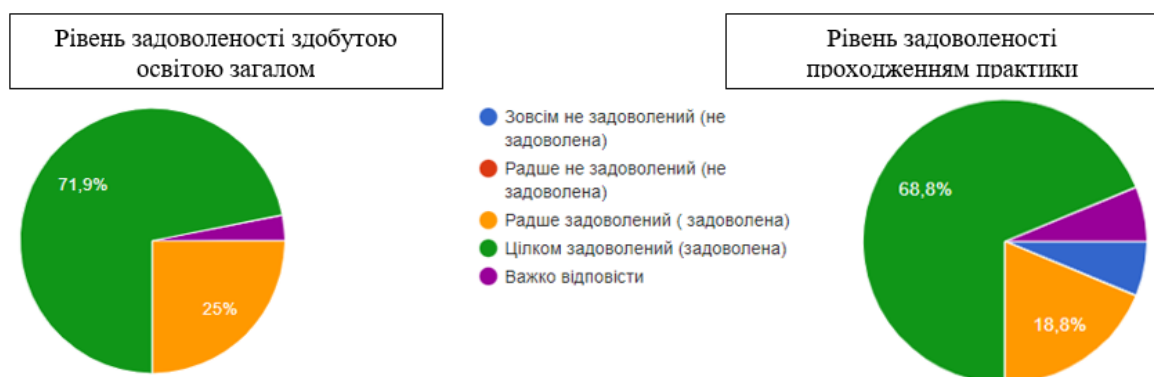

Рис. 1. Рівень задоволеності випускників здобутою освітою загалом та такою компонентою освітнього процесу як проходження практики, %

Дослідження демонструє високий рівень задоволеності випускників здобутою освітою загалом, що становить 96,88%, а рівень задоволеності такою компонентою освітнього процесу як проходження практики – 87,%, тоді як лише 6,25% не задоволені або їм важко відповісти.

Таблиця 2

Оцінювання випускниками рівня здобутих у процесі навчання в НУ «Львівська політехніка» компетентностей та навичок, %

Компетентності та навички	Частка респондентів, що поставили оцінку					Середньо-зважена оцінка
	1	2	3	4	5	
Базові знання наукових понять, теорій і методів, необхідних для розуміння закономірностей функціонування та розвитку економічних систем	0,00	3,13	9,38	9,38	78,13	4,63
Базові знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері економіки	0,00	3,13	15,63	15,63	65,63	4,44
Знання та розуміння видів господарської діяльності, бізнес-процесів, економічного механізму функціонування підприємства	0,00	3,13	12,50	21,88	62,50	4,44
Уміння вести пошук, збирати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання посадових обов'язків нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію	0,00	9,38	6,25	18,75	65,63	4,41
Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності	0,00	6,25	12,50	25,00	56,25	4,31
Здатність обирати і практично застосовувати прийоми, методи та інструменти управлінського обліку, економічного аналізу, прогнозування та планування, організування, економічного	0,00	6,25	9,38	18,75	65,63	4,44

Компетентності та навички	Частка респондентів, що поставили оцінку					Середньо-зважена оцінка
	1	2	3	4	5	
стимулювання та контролю						
Уміння економічно обґрунтовувати рішення у сфері управління витратами, бізнес-процесами, інвестиційними проектами, ціноутворення	0,00	3,13	9,38	25,00	62,50	4,47
Уміння ідентифікувати, аналізувати й оцінювати вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства та визначати його стратегічні перспективи	3,13	3,13	6,25	12,50	75,00	4,53
Уміння продемонструвати знання тенденцій науково-технічного прогресу та використовувати його результати для обґрунтування рішень щодо підвищення ефективності господарської діяльності підприємства	0,00	3,13	9,38	18,75	68,75	4,53
Здатність ідентифікувати проблеми особистісного розвитку і самореалізації людини на ринку праці та використовувати синергію людського потенціалу через мотивацію персоналу, корпоративну культуру, управління поведінкою персоналу та сучасні технології лідерства в організації	0,00	3,13	12,50	15,63	68,75	4,50
Уміння виконувати постановку та формалізацію економічних задач, розв'язувати їх з використанням методів економіко-математичного моделювання, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і систем підтримання прийняття господарських рішень	0,00	3,13	12,50	15,63	68,75	4,50
Здатність розуміти та враховувати соціальні, екологічні, етичні, техніко-технологічні аспекти, що впливають на формування рішень у сфері економіки і зокрема: економіки підприємства, економіки праці та управління персоналом	0,00	3,13	12,50	12,50	71,88	4,53
Середньозважена оцінка рівня здобутих в процесі навчання в НУ «Львівська політехніка» компетентностей та навичок						4,48
Рівень задоволеності випускників здобутими компетентностями та навичками						89,53

Аналіз даних дає можливість зробити висновок, що загалом випускники оцінюють ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти як таку, що забезпечує належну підготовку здобувачів вищої освіти до професійної діяльності у сфері економіки (середньозважена оцінка рівня здобутих у процесі навчання в НУ «Львівська політехніка» компетентностей становить 4,48 балів), але потребує покращення формування окремих загальних та фахових компетентностей, зокрема таких: Уміння вести пошук, збирати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання посадових обов'язків нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію та здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності.

Досить високими є показники оцінки рівня якості фахової теоретичної підготовки випускниками з точки зору відповідності вимогам сучасності та ринку (рис. 2). 90,4% респондентів поставили від 8 до 10 балів. Рівень задоволеності теоретичною підготовкою за середньозваженою оцінкою становить 89,69%.

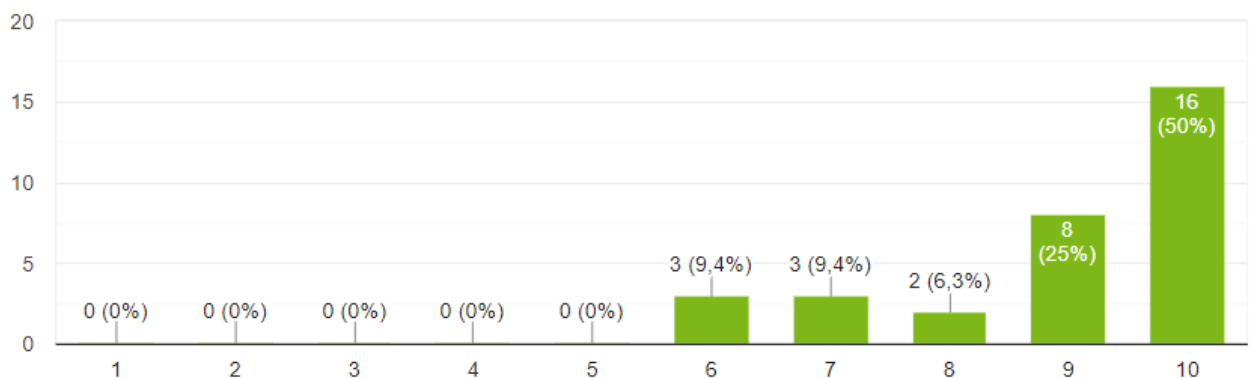

Рис. 2. Оцінка випускниками рівня якості фахової теоретичної підготовки, %

Разом з цим дещо нижчими є показники оцінки випускниками рівня якості фахової практичної підготовки з точки зору відповідності професійним потребам випускників (рис. 3). Рівень задоволеності практичною підготовкою за середньозваженою оцінкою становить 82,50%.

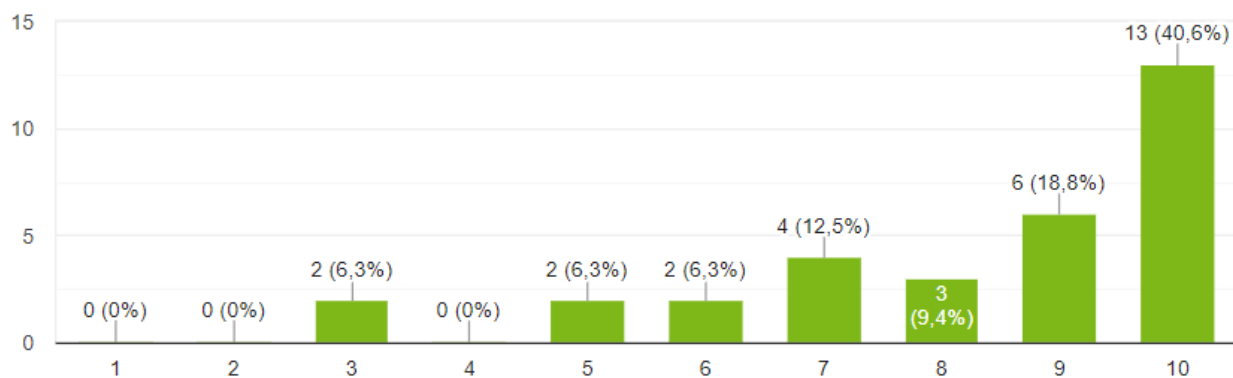

Рис. 3. Оцінка випускниками рівня якості фахової практичної підготовки, %

На запитання: «Якби Ви знову приймали рішення про вибір спеціальності, чи обрали б Ви сьогодні ту ж?» 71,9 % респондентів дали ствердну відповідь, а 95,3% готові були знову обрати НУ «Львівська політехніка» (рис. 4).

Рис. 4. Дослідження думки випускників щодо вибору спеціальності «Економіка» та ЗВО НУ «Львівська політехніка», %

Проведене дослідження думок випускників щодо якості ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дає підстави стверджувати, що респонденти загалом задоволені рівнем теоретичної та практичної підготовки, а також рівнем здобутих компетентностей і не шкодують про здійснений ними вибір спеціальності 051 «Економіка» та закладу вищої освіти НУ «Львівська політехніка».

**Результати за завданням 2: Дослідження кар'єрного шляху та траєкторії
працевлаштування випускників освітньо-професійної програми
«Економіка»**

Моніторинг кар'єрного шляху випускників і траєкторії їхнього працевлаштування дає змогу враховувати проблематику практичної діяльності та нові тенденції розвитку і потреб ринку праці та застосовувати їх у процесі удосконалення ОПП. Особливу увагу приділено визначенню рівня задоволеності теперішнім місцем праці та заробітною платою, виявленню необхідності надання консультацій з питань працевлаштування, а також допомоги у разі пошуку місця праці.

Проведене опитування свідчить про високі показники рівня працевлаштування випускників ОПП «Економіка». Станом на грудень 2021 року 81,3% випускників 2021 року були працевлаштовані, з яких 76,9% працюють за спеціальністю у різних сферах національної економіки. На першому місці за рівнем зайнятості у відповідній сфері є підприємницька діяльність та роздрібна торгівля (23,1% усіх працюючих випускників), на другому – логістика, ЗЕД та аудит (23,1% працюючих випускників), на третьому – ІТ та управління персоналом, PR (15,4% працюючих випускників). Серед інших сфер, де працюють випускники ОПП «Економіка» НУ «Львівська політехніка», з незначним відсотком зайнятих є фінанси та банківська справа, освіта і наука, медицина і фармацевтика, нерухомість, маркетинг, реклама, готельно-ресторанний бізнес, туризм, краса, фітнес, спорт, дизайн та творчість.

Основна частка випускників є найманими працівниками (76,9%), 7,7% – самозайнятими, а 15,4% – роботодавцями-підприємцями. 76,9% респондентів абсолютно задоволені своїм теперішнім місцем праці, а 19,2% оцінюють своє місце праці 4-ма балами за шкалою від 1 до 5, де 5 абсолютна задоволеність (рис. 5). Рівень задоволеності випускників місцем праці становить 94,61%.

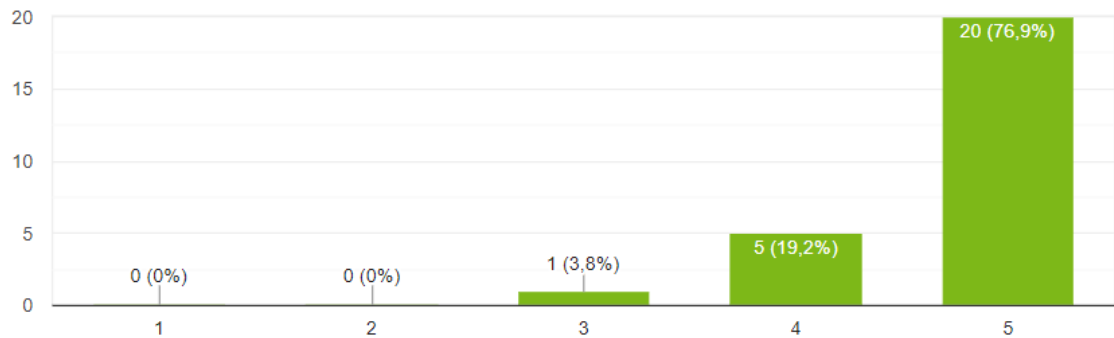

Рис. 5. Оцінка рівня задоволеності випускників своїм теперішнім місцем праці, %

Щодо рівня задоволеності заробітною платою, то тут показники абсолютної задоволеності дещо нижчі, а саме 50%. Разом з цим 42,3% оцінюють суму отримуваної ними зарплати 4-ма балами з 5-ти можливих, 7,7% – 3 балами (рис. 6). Рівень задоволеності випускників заробітною платою становить 88,46%.

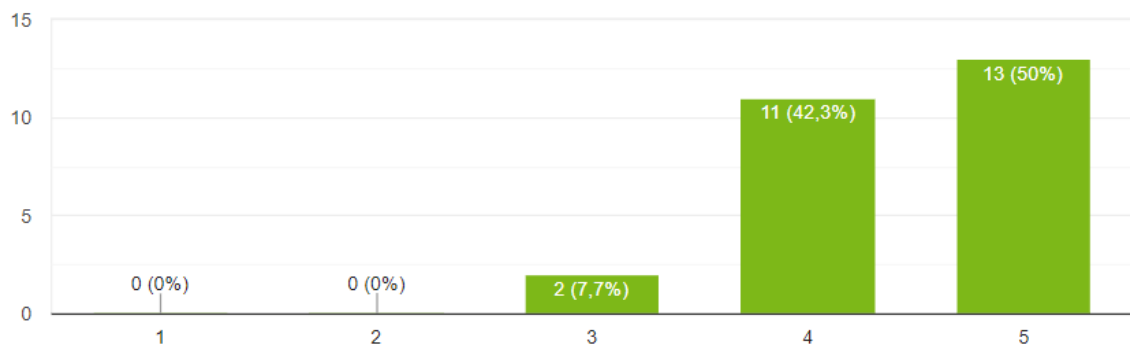

Рис. 6. Оцінка рівня задоволеності випускників розміром отримуваної ними заробітної плати, %

Такі високі показники якості працевлаштування свідчать про досить впевнені позиції випускників на ринку праці як висококваліфікованих фахівців, а про здобуту в НУ «Львівська політехніка» вищу освіту за ОПП «Економіка» як таку, що здатна забезпечити ці позиції.

Аналіз причин незайнятості окремих випускників (рис. 7) дає підстави стверджувати, що мова йде про тимчасову незайнятість, пов'язану з продовженням навчання (так відповіли 66,7% непрацюючих) чи бажанням знайти кращу роботу за спеціальністю (33,4% непрацюючих), а термін таких

пошуків не перевищує шести місяців (з них 80% шукають роботу менше трьох місяців).

Рис. 7. Дослідження причин незайнятості окремих випускників спеціальності, %

Значна частка працюючих респондентів відповіли, що знайшли своє місце праці за допомогою сервісів (веб порталів), а саме 23,1% всіх опитаних. Разом з цим досить високими є показники сприяння у підтримці працевлаштування з боку ЗВО, зокрема 26,9% опитаних вказали, що працевлаштувались через рекомендації викладачів, ярмарки вакансій, інші заходи у ЗВО та 19,2% - під час проходження практики. Зокрема, 59,4% випускників почали працювати ще під час навчання (з них 36,4% уже починаючи з третього курсу), що свідчить про досить високий рівень зайнятості випускників ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

81,3% випускників наразі більше не потребують допомоги у працевлаштуванні та не потребують консультацій з цього приводу, з іншими 18,8% випускників ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в НУ «Львівська політехніка» підтримується зворотній зв'язок для надання допомоги в працевлаштуванні та сприянні кар'єрного росту.

Результати за завданням 3: Характеристика ставлення випускників ОПП «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти до престижності та затребуваності спеціальності на ринку праці, виявлення причин та проблем, що ускладнювали процес працевлаштування

У результаті дослідження ставлення випускників ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до престижності та затребуваності спеціальності на ринку праці можна зазначити, що 81,3% респондентів впевнено вважає спеціальність 051 «Економіка» престижною на ринку праці, а 9,4% – лише частково. Влаштуваючись на роботу, 72,3% випускників звернули увагу на те, що для роботодавців був важливим здобутий ними фах, з них 42,3% вказують, що це був один із вирішальних факторів при прийнятті на роботу (рис. 8).

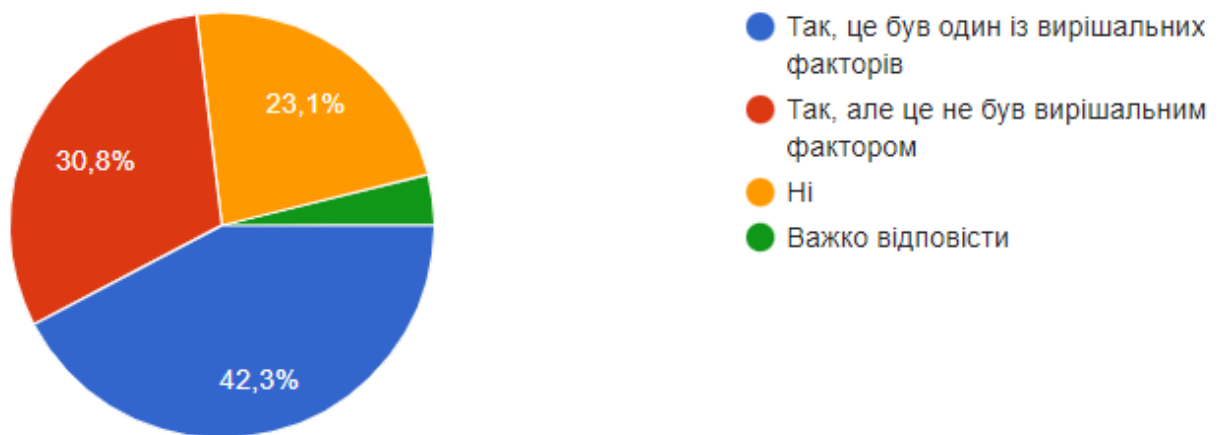

Рис. 8. Думка випускників щодо вагомості здобутого фаху при працевлаштуванні, %

На запитання: «Чи важливою була для Вашого роботодавця наявність у Вас диплому про вищу освіту?» – 65,4% опитаних надали ствердну відповідь, а 34,6% з них зазначили, що це був один із вирішальних факторів їхнього подальшого кар'єрного росту (рис. 9).

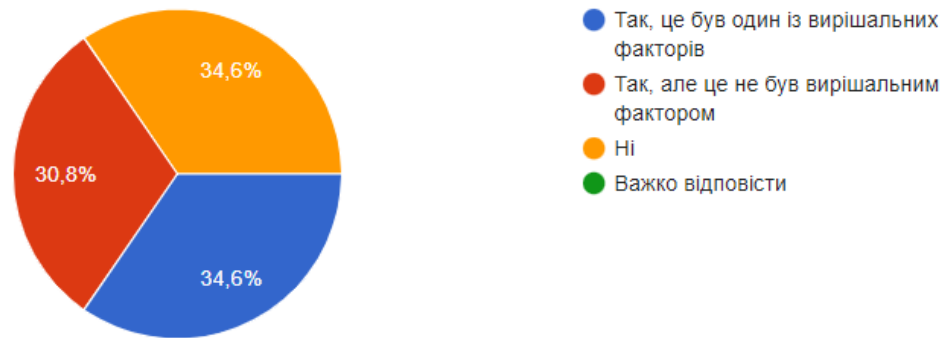

Рис. 9. Думка випускників щодо вагомості наявності диплому для працевлаштування, %

Основними труднощами, з якими випускники ОПП «Економіка» НУ «Львівська політехніка» найчастіше стикалися під час працевлаштування, були відсутність досвіду роботи (так відповіли 38,5% опитаних респондентів) та відсутність знань і навичок пошуку роботи, роботи з платформами, агенціями (26,9% опитаних). Жоден з опитаних випускників не зіткнувся з тим, що спеціальність 051 Економіка може не користуватися попитом на ринку праці. Серед іншого, що становить 26,9% від усіх труднощів, випускники переважно вказували невідповідність очікуваного та реального розміру заробітної плати, незручність транспортного сполучення між місцем проживання та потенційним місцем праці, складність узгодження робочого графіка та графіка навчального процесу в разі поєднання навчання та праці.

Рис. 10. Труднощі, з якими найчастіше стикалися під час працевлаштування випускники ОПП «Економіка» НУ «Львівська політехніка», %

Частково відсутність досвіду випускникам вдалося компенсувати за рахунок позитивних рекомендацій з НУ «Львівська політехніка», а також через проходження випробувального терміну, де вони могли максимально

проявити набуті ними знання, уміння та компетентності. Щодо відсутності знань і навичок пошуку роботи, роботи з платформами, агенціями, то розв'язання даних проблем вирішувалось через звернення випускників за допомогою до відповідальних представників кафедри, що займаються підтримкою зав'язків з випускниками ОПП «Економіка». Зокрема, у результаті проведеного дослідження було виявлено, що 81,5% випускників відчували потребу у певних знаннях та навичках під час пошуку і зміни місця праці (оформлення резюме, проходження співбесіди, кадрові платформи), з них 31,3% - значною мірою (рис. 11).

Рис. 11. Розподіл відповідей на питання: «Чи відчували Ви потребу у знаннях та навичках під час пошуку і зміни місця праці (оформлення резюме, проходження співбесіди тощо)»,%

Значна частка опитуваних, що становить 78,1%, тією чи іншою мірою також відчували потребу у конкретних знаннях та навичках під час оформлення та реалізації трудових відносин (знання трудового законодавства, навички захисту трудових прав).

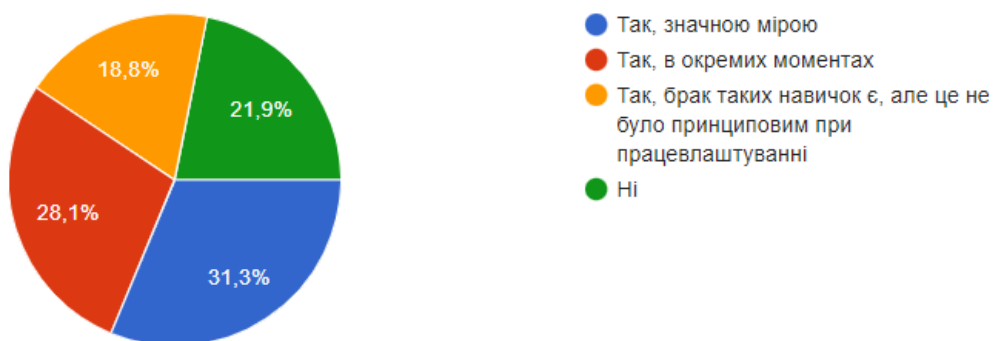

Рис. 12. Розподіл відповідей на питання: «Чи відчували Ви потребу у знаннях та навичках під час оформлення та реалізації трудових відносин (знання трудового законодавства, навички захисту трудових прав)»,%

Робочою групою було розроблено низку напрямів проведення певних

заходів, що могли б покращити рівень знань випускників щодо певних моментів процесу працевлаштування та знизити частоту виникнення труднощів пов'язаних з реалізацією цих завдань. У процесі дослідження проаналізовано ставлення випускників до необхідності надання таких знань і навичок закладом вищої освіти та бачення випускників можливості реалізації запропонованого у межах навчального процесу чи поза ним (табл. 3).

Таблиця 3

Результати дослідження ставлення випускників до необхідності додаткового надання знань та навичок, пов'язаних з процесом працевлаштування, %

Знання та навички	Відповіді респондентів:					Середньозважений рівень необхідності
	так, в обов'язкових до вивчення курсах	так, у вибіркових курсах в межах навчального плану	так, у межах факультативних кар'єрних заходів	так, після завершення навчання для випускників	не бачу у цьому потреби	
оформлення резюме	43,75	25,00	15,63	9,38	6,25	93,75
проходження співбесіди	40,63	25,00	15,63	12,50	6,25	93,75
джерела пошуку роботи	34,38	34,38	18,75	12,50	0,00	100,00
написання супровідного та рекомендаційного листа	40,63	31,25	15,63	6,25	6,25	93,75
робота з кадровими платформами	43,75	31,25	6,25	6,25	12,50	87,50
співпраця із Державною службою зайнятості	40,63	28,13	9,38	3,13	18,75	81,25
компетентності для успішної кар'єри (soft skills)	46,88	25,00	18,75	6,25	3,13	96,88
навички особистісної ефективності	43,75	25,00	21,88	6,25	3,13	96,88
основи трудового законодавства, навички захисту трудових прав, юридичні аспекти самозайнятості	46,88	25,00	21,88	6,25	0,00	100,00
середньозважені показники	42,36	27,78	15,97	7,64	6,25	

Відповідно до середньозваженого рівня необхідності додаткового надання знань та навичок, пов'язаних з процесом працевлаштування, на першому місці випускники ставлять знання основ трудового законодавства, а також навички захисту трудових прав та юридичні аспекти самозайнятості, джерела пошуку роботи. При чому 42,36% опитаних вважають, що добре було здобути такі знання та навички в обов'язкових до вивчення курсах. На друге місце випускники поставили навички компетентності для успішної кар'єри (soft skills) та навички особистісної ефективності (96,88%), а на третє - написання супровідного та рекомендаційного листа та проходження співбесіди (93,75%).

84,4% опитаних респондентів зацікавлені у відвідуванні безкоштовних кар'єрних заходів, тренінгів, лекцій, проходженні дистанційних курсів, пов'язаних із розвитком кар'єри, зайнятістю та працевлаштуванням, з них 50% готові відвідувати їх лише в онлайн режимі (рис. 13).

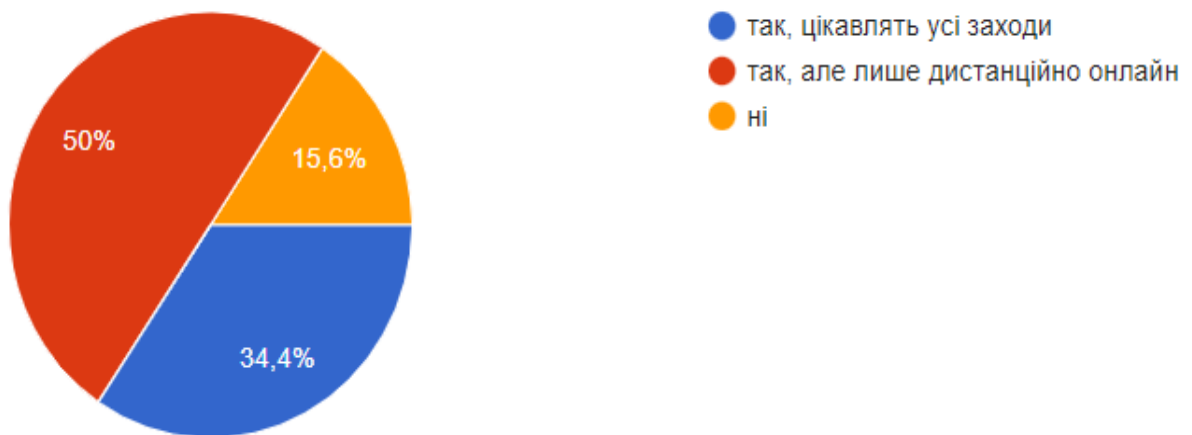

Рис. 13. Розподіл відповідей на питання: «Чи зацікавлені Ви у відвідуванні безкоштовних кар'єрних заходів, тренінгів, лекцій, проходженні дистанційних курсів, пов'язаних із розвитком кар'єри, зайнятістю та працевлаштуванням», %

Результати за завданням 4: Напрями удосконалення якості освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка

Одним з важливих шляхів визначення напрямів удосконалення якості освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка є врахування думок випускників цієї програми, що володіють досвідом взаємодії з ринком праці в актуальних умовах господарювання. Для реалізації вищенаведеного проаналізовано запропоновані випускниками можливі напрями удосконалення окремих освітніх компонент, впровадження нових обов'язкових дисциплін, розширення переліку дисциплін вільного вибору, вилучення неактуальних дисциплін, що на думку випускників не сформували вагомому внеску у розвиток фахових компетентностей.

Дослідження думок респондентів щодо знань, умінь та компетентностей, які є важливими для професійного успіху, дало можливість виділити кілька основних напрямів, серед яких: знання іноземних мов на високому професійному рівні (50% усіх пропозицій); особистісний розвиток (18,75%); креативність, комунікативність (здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Серед навчальних курсів або тем, що на думку респондентів могли б суттєво покращити навчальний процес, випускниками запропоновано ввести більше годин практики, впроваджувати в навчальний процес комп'ютерні програми, які використовують на підприємствах, і зокрема тайм-менеджменту, курсів про важливість репутації в соціумі та навиків набуття корисних знайомств у бізнесі. Серед дисциплін, вивчення яких, на думку випускників, не сформувало вагомому внеску у розвиток фахових компетентностей випускники вказали такі дисципліни як: «Політологія», «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки» тощо.

Окрім цього важливу увагу слід приділити необхідності додаткового надання знань та навичок, пов'язаних з процесом працевлаштування, зокрема щодо написання супровідних та рекомендаційних листів, знань основ трудового законодавства, навичок захисту трудових прав та юридичних аспектів самозайнятості, навичок особистісної ефективності та проходження співбесіди, оформлення резюме та роботи з кадровими платформами.

Отримані результати дослідження потребують ретельного аналізу членами робочої групи із забезпечення якості освітньо-професійної програми «Економіка» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка, гарантом та адміністрацією Національного університету «Львівська політехніка» для забезпечення якості та удосконалення освітньої програми.

К.е.н., доц., доц. кафедри
економіки підприємства та інвестицій

Стеців І.С.